

Vår dato
2012-08-22

Vår referanse

Deres dato
2012-06-15

Deres referanse
12/240 SL AKR/KR

1 av 13

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no

HØRING – FORSLAG OM OPPHEVING AV SKATTEPLIKT FOR INNTEKT OG AVSKJÆRING AV FRADRAG FOR KOSTNADER OG TAP KNYTTET TIL UTVINNING AV PETROLEUM I UTLANDET

Vi viser til Finansdepartementets brev av 15. juni 2012 med vedlagt høringsnotat der det foreslås å innføre unntaksmetoden for utvinning av petroleum i utlandet, dvs. at skatteplikten for inntekter fra slik virksomhet oppheves samtidig som fradragsretten for tilknyttede kostnader og tap avskjæres.

1 Hovedsynspunkter

Våre hovedsynspunkter kan oppsummeres som følgende:

- (i) Statoil er et internasjonalt energiselskap med hovedkontor i Norge. Vår virksomhet er basert på 40 års erfaring fra olje- og gassproduksjon på norsk sokkel. Vi er opptatt av å opprettholde og videreutvikle vår sterke forankring i Norge samtidig som vi vokser internasjonalt.
- (ii) Vi har forståelse for at det vurderes lovendring for å sikre norske skattefundamenter, men vi vil samtidig påpeke at lovforslaget som nå foreligger står i fare for å gi enkelte andre utilsiktede effekter.
- (iii) For å legge til rette for at internasjonal olje- og gassvirksomhet fortsatt skal utvikles med utgangspunkt i Norge må det ved en eventuell lovendring også legges vekt på å ivareta norske oljeselskapers konkurransevne når det gjelder å oppnå tilgang til mulige petroleumsforekomster utenfor landet. Adgang til skattemessig fradragsføring av kostnader til leting som ikke resulterer i kommersielle funn er viktig fordi det reduserer den økonomiske risikoen i petroleumsprosjekter.
- (iv) Videre må en lovendring, for å bidra til å opprettholde og videreutvikle arbeidsplasser og kompetanse i Norge, ikke gi skattemessige incentiver til å flytte ut/bygge opp virksomhet og bemanning i utlandet.

Etter vår vurdering foreligger det alternative løsninger som ivaretar ovennevnte hensyn på en balansert måte.

Vår dato
2012-08-22

Vår referanse

Deres dato
2012-06-15

Deres referanse
12/240 SL AKR/KR

2 av 13

2 Enkelte kommentarer til høringsnotatets punkt 2 om bakgrunnen for forslaget

I høringsnotatet punkt 2 og 3 er det redegjort nærmere for bakgrunnen for lovforslaget. Det er vist til at petroleumsvirksomhet kan deles inn i tre hovedfaser med en særegen inntekts- og kostnadsprofil. I lete-/utbyggingsfasen og nedstengingsfasen påløper det kostnader, mens det kan være betydelige inntekter i produksjonsfasen. Det påpekes at når petroleumsvirksomhet i utlandet utøves gjennom filial av norsk selskap, kan det i år med underskudd foretas avregning mot inntekter fra norsk landbasert virksomhet. Slik avregning kan skje ved at det gis konsernbidrag til selskapet med underskudd fra utenlandsk petroleumsvirksomhet.

Videre er det i høringsnotatet vist til at kreditmetoden kan medføre at overskudd i produksjonsfasen ikke vil generere skatteproveny i Norge. Bakgrunnen er at overskuddet normalt ilegges høy naturressursbeskatning i utlandet, slik at kreditfradraget for utenlandsk skatt fullt ut kan eliminere den norske skatten. Dette gjelder selv om norsk skatt ofte beregnes av et bredere grunnlag som følge av at det ikke er nevneverdig underskudd fra letefasen til fremføring og at det eventuelt ikke foretas fulle skattemessige avskrivninger.

Kombinasjonen av skattemessig konsolidering i år med underskudd og at det ikke kan forventes skatteproveny i overskuddsår, er i høringsnotatet omtalt som skattesubsidiering av utenlandsk petroleumsvirksomhet. Det er påpekt at de store økonomiske konsekvensene ligger noen år frem i tid, når de første feltene i utlandet går over i en nedstengingsfase.

Til fremstillingen i høringsnotatet vil vi bemerke at i flere utland er det ved den lokale beskatningen adgang til å fremføre underskudd fra letefasen til avregning mot inntekter i produksjonsfasen. For norsk selskap som utøver petroleumsvirksomhet i slikt utland, kan resultatet bli at den norske inntektsbeskatningen i begynnelsen av produksjonsfasen medfører betalbar skatt. Dette gjelder dersom selskapet ved den norske ligningen har avregnet underskudd i letefasen mot norsk landbasert inntekt.

Vi vil også bemerke at høringsnotatet ikke drøfter betydningen av de pågående rettssakene om skattemessig behandling av kostnader knyttet til leting i utlandet. Mens slike letetekostnader i en årrekke har blitt fradragsført direkte i egenskap av å være ordinære driftsutgifter i petroleumsvirksomheten, hevder skattemyndighetene nå at de i stor grad skal aktiveres på den immaterielle eiendelen – heretter omtalt som «rettigheten» – som gir selskapet rettslig adgang til det aktuelle området (rettighetsområdet) med mulige petroleumforekomster. Dette vil være en lisens eller produksjonsdelingsavtale mv. Rettigheten er normalt inndelt i en innledende leteperiode og en påfølgende periode for utbygging og utvinning dersom det gjøres kommersielt funn. Varigheten av rettigheten (rettighetsperioden) varierer fra tilfelle til tilfelle, men kan typisk være på 30 år fordelt med 5 år på leting og 25 år på utbygging/utvinning.

Vår dato
2012-08-22

Vår referanse

Deres dato
2012-06-15

Deres referanse
12/240 SL AKR/KR

3 av 13

I henhold til skattemyndighetene omfatter aktiveringsplikten alle kostnader til leting i samsvar med leteprogrammet som selskapet har forpliktet seg til. Dette er begrunnet i et vederlagssynspunkt (betaling for rettigheten). Men også kostnader til leting ut over programmet skal etter skattemyndighetenes syn aktiveres på rettigheten, likevel slik at kostnader til leteaktiviteter som er resultatløse (dvs. aktiviteten resulterer ikke i drivverdig funn) kan fradragsføres på det tidspunkt dette er avklart. Aktiveringsplikten utenfor programmet har myndighetene basert på en påkostningsbetraktning.

Dersom skattemyndighetene skulle vinne frem med sitt syn, vil det innebære at aktiverte letekostnader først kan komme til fradrag gjennom avskrivninger over rettighetsperioden. Resultatet vil i tilfelle bli en vesentlig reduksjon av letekostnadene som kan fradragsføres før det kommer inntekter under produksjonsfasen, og det vil derfor også vesentlig redusere muligheten for å avregne underskudd i letefasen mot inntekter fra landbasert inntekt. Derved bortfaller også en del av begrunnelsen for unntaksmetoden i høringsnotatet.

Høringsnotatet gir ingen omtale av forholdet til uttaksreglene i skatteloven § 9–14 og §§ 14–60 flg. Vi antar dette må være fordi opphør av skatteplikt som følge av eventuell endring av skatteloven §§ 2–1 og 2–2 ikke kan anses å medføre relevant uttak fra norsk beskatningsområdet etter de nevnte uttaksreglene.

3 Ivareta norske oljeselskapers internasjonale konkurranseevne

De fleste oljeselskapene har fokus og konkurrerer ut over eget hjemmemarked. Situasjonen for Statoil er betegnende i så måte. Som det fremgår av høringsnotatet har Statoil nå større årlige investeringer i utlandet enn på norsk sokkel.

I Statoils strategi som ble presentert sommeren 2011 forventes det at produksjonen øker fra om lag 1,9 millioner fat oljeekvivalenter per dag i 2010 til over 2,5 millioner fat oljeekvivalenter per dag i 2020, fordelt med i overkant av 1,4 millioner fat per dag fra norsk sokkel og i overkant av 1,1 millioner fat per dag fra den internasjonale porteføljen. Disse forventningene er basert på at Statoil opprettholder produksjonen i Norge, men mer enn doubler produksjonen i utlandet.

Statoil har de senere år strømlinjeformet virksomheten og styrket posisjonen som et teknologifokusert oppstrømselskap. Samtidig som Statoil har bygget en ledende posisjon på norsk sokkel, har selskapet tatt posisjoner i en rekke av verdens mest lovende områder og etablert en attraktiv ressursbase. Selskapet har mer enn femdoblet produksjonen utenfor norsk sokkel siden børsnoteringen. Kjernekompetanse og innovativ bruk av teknologi sammen med erfaring fra gjennomføring av komplekse feltutviklingsprosjekter til havs og på land, posisjonerer Statoil som global operatør og partner.

Statoil ASA

Postadresse

Besøksadresse

Telefon

Internet

3

Foretaksregisteret
NO 923 609 016 MVA

NO-4035 STAVANGER
Norge

Forusbeen 50
Forus
4033 Stavanger

+47 51 99 00 00

www.statoil.com

Telefax
+47 51 99 00 50

Vår dato
2012-08-22

Vår referanse

Deres dato
2012-06-15

Deres referanse
12/240 SL AKR/KR

4 av 13

Konkurransesituasjonen innenfor petroleumsbransjen særpreges ved at den først og fremst knytter seg til å oppnå rettslig tilgang til *mulige* petroleumsressurser, dvs. tilgang til en *mulighet* for å finne petroleum. Slik tilgang erverves ved at oljeselskapet blir tildelt en rettighet fra vertsstaten til å foreta leting og – i tilfelle kommersielt funn – utbygging og produksjon innenfor et bestemt område, jf. punkt 2 ovenfor.

Vanligvis tildeler vertsstatene rettigheter gjennom utlysingsrunder. Utvelgelsen skjer da normalt ut fra et sett med tildelingskriterier som kan variere fra land til land mv.

Når oljeselskapene foretar økonomiske beregninger av hvor langt de kan strekke seg i konkurransen om å bli tildelt en rettighet, må de – foruten å vurdere sannsynligheten for at det foreligger drivverdige petroleumsforekomster i det aktuelle området – ta i betraktning den skattemessige behandlingen i sine respektive hjemstater. I dag utgjør det hjemlige skattesystemet en viktig konkurransefaktor for oljeselskapene.

Leting etter petroleum er svært kostnadskrevende, og det er en betydelig usikkerhet knyttet til utfallet av letingen. Risikoen for resultatløs leting påligger normalt oljeselskapet og ikke vertsstaten, jf. ovenfor om at en tildelt rettighet bare gir tilgang til mulige petroleumsforekomster. Det kanskje viktigste skatteparametret i hjemstaten er derfor hvorvidt oljeselskapet kan fradragsføre kostnader til leting, og da særlig i de tilfeller letingen er resultatløs.

Resultatløs leting foreligger når det ikke avdekkes noen petroleumsforekomster (felt) innenfor rettighetsområdet som selskapet finner det økonomisk forsvarlig å kommersialisere. I slike tilfeller plikter gjerne selskapet å foreta «tilbakelevering» av rettigheten til vertsstaten, dvs. at rettigheten opphører allerede etter utløpet av leteperioden. Adgang til fradragsføring i hjemstaten av letekostnader i prosjekt uten kommersielle funn reduserer selskapets økonomiske nedside knyttet til prosjektet, og selskapet får derved en sterkere stilling i konkurransen om å bli tildelt nye rettigheter i utlandet.

Vårt inntrykk er at mange andre land det er naturlig å sammenligne med tillater fradragsføring av kostnader til leting etter petroleum i utlandet. En nylig lovendring i Storbritannia illustrerer dette. Bakgrunnen var at Storbritannia vurderte å innføre unntaksmetoden (til erstatning for kreditmetoden) som en generell fremgangsmåte for å unngå internasjonal dobbeltbeskatning av inntekter opptjent gjennom utenlandsk filial. Formålet var å oppnå større likhet i den skattemessige behandlingen av utenlandske filialer og datterselskap.

I høringsnotatet "Foreign branch taxation: a discussion document" av juli 2010 (se vedlagt) uttalte HM Treasury følgende om hvilken betydning unntaksmetoden ville få for oljeselskapene:

"Some companies, particularly in the oil and gas sector, have expressed concern about the prospect of losing relief for foreign branch losses if foreign branches are made exempt from corporation tax. These companies point out that early exploration costs do not always lead to profitable business and that a denial of loss relief would increase the effective cost of such projects. They also say that competitors in other countries generally get relief for exploration losses. The Government will need to consider how the availability of loss relief will impact on the UK's competitiveness and what value for money the different options for providing relief represent.

...

The Government is aware that for some companies, particularly in the oil and gas sector, the value of loss relief may outweigh the advantage given by exemption for branch profits. Those companies, or group of companies, would therefore benefit from remaining under the current rules of branch taxation."

Resultatet ble at Storbritannia innførte unntaksmetoden som et *valgfritt* alternativ til kreditmetoden. Oljeselskapene kan således fremdeles velge å la skatteplikten omfatte utenlandske filialer, herunder med fradragsrett for letekostnader og rett til kredit for utenlandsk skatt under produksjonsfasen.

Også i Nederland er det nylig vedtatt en lovendring med innføring av unntaksmetoden, og med formål å oppnå større skattemessig likhet mellom utenlandske filialer og datterselskap. I motsetning til i Storbritannia er den nederlandske unntaksmetoden obligatorisk. Til gjengjeld gis det i Nederland på nærmere vilkår fradrag for endelig tap (en form for "likvidasjonstap") ved opphør eller salg av filialen. Nederlandske oljeselskaper kan således få fradragsrett for tap når utenlandske filialer avvikles etter resultatløs leting. I USA kan oljeselskapene etter det vi forstår organisere utenlandske petroleumsprosjekter i lokale "single purpose" selskaper, og oppnå fradrag i form av aksjetap dersom prosjektet er resultatløst.

Også for norske oljeselskaper er det en viktig konkurransefaktor å få skattefradrag for kostnader til resultatløs leting. Dette ivaretas ikke ved forslaget i høringsnotatet.¹

¹ Etter vår oppfatning kan forslaget bidra til å motvirke tidligere uttalte målsettinger om å legge til rette for Statoils internasjonale satsning. I St.meld. nr. 36 (2000-2001) «eierskap i Statoil og fremtidig forvaltning av SDØE» er det vist til at en stadig større del av Statoils investeringer og verdiskaping vil knytte seg til den internasjonale satsingen. Internasjonalisering ble her vurdert som en sentral og helt nødvendig strategi for å sikre fortsatt vekst og verdiskaping etter hvert som norsk sokkel modnes og aktivitetsnivået reduseres. I St.prp nr. 60 (2006-2007) «sammenslåing av Statoil og Hydros petroleumsvirksomhet» er det også vist til at endringer i internasjonale rammebetingelser har forandret konkurransesituasjonen for Statoil og av behovet for internasjonal slagkraft. Samtidig vises det til at selskapets satsing internasjonalt vil gi kunnskap og kompetanse som i sin tur kan bidra til videreutviklingen av virksomheten i Norge.

4 Sikre arbeidsplasser og kompetanseoppbygging i Norge

Dersom forslaget i høringsnotatet vedtas, kan det gi skattemessige incentiver for norske oljeselskaper til å legge eierskap til petroleumsprosjekter utenfor norsk sokkel til datterselskap hjemmehørende i utlandet. I tilfelle vil det bli det utenlandske datterselskapet som konkurrerer om tildeling av nye rettigheter utenfor Norge, og som ved tildeling vil forestå leting og eventuelt utbygging med senere produksjon av petroleum.

Skattemessig vil det bli attraktivt å benytte datterselskap hjemmehørende i en jurisdiksjon som tillater fradragsføring av kostnader til leting. Men en forutsetning er at det kommersielt er aktuelt å bygge opp eller forsterke en lokal tilstedeværelse med virksomhetsutøvelse i den aktuelle jurisdiksjonen. Inntektene fra den lokale virksomheten vil legge til rette for at det kan oppnås effektiv skattekonsolidering av letekostnadene. Den lokale virksomheten kan – foruten petroleumsutvinning og landbasert virksomhet i den aktuelle jurisdiksjonen – omfatte konsernfunksjoner knyttet til forretningsutvikling/forskning, prosjektoppfølgning eller andre administrative/merkantile funksjoner.

Det følger av ovenstående at høringsforslaget kan gjøre det attraktivt for norske oljeselskaper å legge virksomhetsområder/funksjoner til datterselskap i utlandet, med risiko for at Norge i fremtiden kan tape arbeidsplasser og kompetanseoppbygging innenfor petroleumsbransjen.

5 Forslag til lovendring

5.1 Innledning

Gjennomgangen ovenfor viser at det ved en eventuell lovendring ikke utelukkende bør fokuseres på å verne norske skattefundamenter, slik tilfelle er i høringsforslaget. Andre hensyn som også bør tillegges vekt er å sikre den internasjonale konkurransevnen for norske oljeselskaper og å unngå at Norge taper arbeidsplasser og kompetanse innenfor petroleumsbransjen – det sentrale er da at det innrømmes skattefradrag i prosjekter med resultatløs leting, slik at oljeselskapenes absolutte nedsiderisiko i utenlandske petroleumsprosjekter reduseres.

Nedenfor presenterer vi derfor to alternative forslag som etter vår vurdering på en balansert måte ivaretar disse hensynene. Vårt prinsipale forslag innebærer at det innføres en modifisert versjon av unntaksmetoden som er foreslått i høringsnotatet, jf. punkt 5.2, mens det andre forslaget går ut på at selskapene skal beskattes etter de ordinære reglene, men med enkelte innstramninger, jf. punkt 5.3.

5.2 Modifisert unntaksmetode

Denne løsningen innebærer at det innføres en unntaksmetode som foreslått i høringsnotatet, men slik at det likevel kan oppnås fradrag for tap ved realisasjon av rettigheten (produksjonsdelingsavtalen, lisensen mv.) som gir oljeselskapet adgang til å utøve petroleumsvirksomhet i det aktuelle området. Adgangen til tapsføring begrenses til de tilfeller prosjektet anses som resultatløst.

Norske skattefundamenter vernes ved at unntaksmetoden som utgangspunkt kommer til anvendelse. Unntaksmetoden medfører at utenlandsk petroleumsprosjekt ikke vil kunne generere underskudd som kan avregnes mot norsk landbasert inntekt, med mindre prosjektet er resultatløst. Hensynet til selskapenes konkurransevne og norske arbeidsplasser/kompetanseoppbygging ivaretas ved at det kan foretas fradragsføring for tap i resultatløse prosjekter. Som nevnt i punkt 3 har flere andre land skatteordninger som medfører at oljeselskaper oppnår fradrag for tap når utenlandsprosjekt ikke lykkes.

Vi foreslår at et prosjekt skal anses som resultatløst dersom selskapet på det tidspunkt rettigheten realiseres ikke har innvunnet inntekt fra petroleumsproduksjon innenfor rettighetsområdet. Realisasjon vil da typisk skje ved at rettigheten tilbakeleveres til vertsstaten, jf. punkt 3 overfor, eventuelt ved at selskapet ensidig gir avkall på rettigheten. Unntaksvis kan realisasjon med tapsfradrag skje ved at rettigheten overføres til et annet oljeselskap. Salg av rettighet er først og fremst aktuelt dersom erverver ønsker å fortsette letingen og/eller å kommersialisere mindre/marginale funn som allerede er gjort.

Fradragsberettiget tap skal som utgangspunkt beregnes etter de alminnelige skattereglene, dvs. utgangsverdi minus inngangsverdi. Det foreslås imidlertid innført særregler om at alle kostnader til leting skal aktiveres på inngangsverdien, og at inngangsverdien ikke skal reduseres gjennom årlige avskrivninger. Aktiveringsplikten for letekostnader skal gjelde uten unntak. Med leting forstås både seismiske undersøkelser og prøveboring, herunder analyse av datamateriale mv. Aktiveringsplikten omfatter så vel direkte som indirekte kostnader knyttet til letingen.

Henføring av letekostnadene til inngangsverdien på rettigheten i kombinasjon med at skatteverdien av rettigheten ikke reduseres gjennom avskrivninger, sikrer at kostnadene kommer til fradrag gjennom tapsberegningen i resultatløse prosjekter. Det er som nevnt i de feilslåtte prosjektene tapsfradrag er viktig, fordi det bidrar til å redusere den potensielle nedsiden når selskapene konkurrerer om nye rettigheter.

Dersom det realiseres tap på rettigheten etter at selskapet har innvunnet produksjonsinntekter fra rettighetsområdet, vil ikke tapet gi fradragsrett. I slike tilfeller anses ikke tapet realisert i et resultatløst prosjekt som definert ovenfor.

Etter vår vurdering må det legges til grunn at en modifisert unntaksmetode som omtalt ovenfor ikke kan anses å utgjøre ulovlig statsstøtte etter EØS-regelverket. Avgjørende må være at skatteordningen innebærer en skjerpelse sammenlignet med om beskatning skjer etter de ordinære reglene.

I høringsnotatet er det foreslått at unntaksmetoden lovfestes i skatteloven §§ 2-1 og 2-2. Når det etter vårt forslag gjøres en begrensning i unntaksmetoden ved at det fremdeles skal være fradragrett for tap på rettighet i resultatløse prosjekter, kan det være mer naturlig å foreta lovreguleringen i skatteloven kapittel 8 som har særregler for fastsettelse av inntekt i visse næringer.

Forslag til ny skatteloven § 8-21:

§ 8-21 Petroleumsvirksomhet utenfor norsk sokkel

- (1) Skatteplikten etter §§ 2-1 og 2-2 gjelder ikke inntekt ved utvinning av petroleum i utlandet utenfor det geografiske virkeområdet som er angitt i petroleumsskatteloven § 1.*
- (2) Det gis likevel fradrag for tap ved realisasjon av rettighet til å utøve petroleumsvirksomhet som nevnt i første ledd, såfremt skattyter på realisasjonstidspunktet ikke har innvunnet inntekt fra petroleumproduksjon innenfor rettighetsområdet. Ved tapsberegningen gjelder følgende:*
 - a. Kostnad til undersøkelse med sikte på utvinning av petroleum innenfor rettighetsområdet skal behandles som en del av kostprisen.*
 - b. Kostprisen skal ikke reduseres med avskrivninger.*

Lovforslaget som skissert ovenfor kan eventuelt justeres ved at det også innføres skatteplikt for gevinst på rettighet som realiseres før det innvinnes produksjonsinntekter. Dette vil gi formell symmetri i regelverket. Men kreditmetoden medfører at det ofte ikke blir noen effektiv beskatning i Norge av slike gevinster.

5.3 Beskatning etter ordinære regler med visse innstramninger

5.3.1 Overordnet

Et alternativ til den modifiserte unntaksmetoden som foreslått i punkt 5.2 ovenfor er å la de ordinære reglene komme til anvendelse for utenlandske petroleumprosjekter, men slik at det foretas enkelte innstramninger for å verne norske skattefundamenter. Også ved denne løsningen er

Vår dato
2012-08-22

Vår referanse

Deres dato
2012-06-15

Deres referanse
12/240 SL AKR/KR

9 av 13

det et sentralt element at den absolutte nedsiderisikoen begrenses ved at det gis skattefradrag i resultatløse prosjekter.

Vi antar at alternativet som omtales i dette avsnittet ikke vil ha vesentlig andre provenymessige virkninger enn den modifiserte unntaksmetoden. Men alternativet her vil relativt sett være mer arbeidskrevende/administrativt tyngende, både for selskapene og ligningsmyndighetene. Dette må blant annet ses i sammenheng med at det gjennom hele produksjonsfasen må rapporteres skattepliktig inntekt med krav om kreditfradrag for utenlandsk skatt. Det vil fortsatt være nødvendig med særskilt søknad etter skatteloven § 16–26 når det er inngått avtaler om produksjonsdeling mv.

Det foreslås følgende innstramningene i forhold til de ordinære skattereglene:

- (i) Plikt til å aktivere letekostnader på rettigheten, jf. punkt 6.2.
- (ii) Ikke rett til å avskrive rettigheten før produksjonsstart, jf. punkt 6.3.
- (iii) Tap på rettigheten gir bare fradragsrett dersom det realiseres uten at selskapet har hatt inntekter fra petroleumsproduksjon, jf. punkt 6.4.
- (iv) Avskjæring av fradragsretten for kostnader og tap ved nedstenging/fjerning, jf. punkt 6.5.

Med en slik løsning vil det ikke oppstå skattemessig underskudd knyttet til nedstenging og fjerning av installasjoner fra utenlandske felt. Derved elimineres det som er hovedbekymringen i høringsnotatet, nemlig at forventede store kostnader og tap ved fremtidig nedstenginger i utlandet skal uthule norske skattefundamenter.

Løsningen vil dessuten som hovedregel forhindre at det kan oppstå underskudd før produksjonsstart i lete- og utbyggingsfasen som følge av fradragsføring av kostnader til leting. Dette sikres ved at letekostnadene må aktiveres på rettigheten og at rettigheten ikke kan avskrives før produksjonsstart.

Hensynet til oljeselskaperens konkurransesituasjon og å beholde petroleumsrelaterte arbeidsplasser og kompetanseoppbygging i Norge, ivaretas ved at realisert tap på rettigheten kan fradragsføres (bare) dersom letingen har vært resultatløs. Resultatløs leting anses å foreligge når rettigheten realiseres med tap uten at selskapet har hatt inntekter fra petroleumsproduksjon innenfor rettighetsområdet.

5.3.2 Aktiveringsplikt for letekostnader

Plikten til å aktivere kostnader til leting i utlandet foreslås å gjelde uten unntak, dvs. at den foreslåtte aktiveringsplikten strekker seg lenger enn det ligningsmyndighetene hevder i de pågående rettssakene vedrørende letekostnader, jf. punkt 2 ovenfor. Forslaget innebærer at ingen typer letekostnader vil kunne fradragsføres direkte. Når det gjelder hva som skal anses som leteaktiviteter, vises til punkt 5.2 ovenfor.

Aktiveringsobjektet er som nevnt rettigheten (produksjonsdelingsavtalen, lisensen mv.) som gir oljeselskapet rettslig adgang til å utøve petroleumsvirksomhet i det aktuelle området, jf. også punkt 2 ovenfor. Letekostnadene vil da forhøye skatteverdien av rettigheten, ut over eventuelt vederlag/signaturbonus mv. som ble aktivert ved ervervet av rettigheten.

5.3.3 Ingen avskrivning av rettigheten før produksjonsstart

Rettigheter er tidsbegrensede immaterielle eiendeler. Utgangspunktet etter skatteloven § 14–50 er at slike eiendeler kan avskrives med like store beløp over levetiden (lineær avskrivningsplan), og at høyere årlig avskrivning kan foretas dersom verdifallet åpenbart skjer hurtigere.

Det foreslås en innstramning som innebærer at adgangen til å avskrive rettigheter avskjæres i lete- og utbyggingsfasen. Avskjæringen gjelder avskrivning av både opprinnelig aktivert kostpris/signaturbonus som er betalt for rettigheten, og senere aktiverte letekostnader. Forbudet mot avskrivning foreslås å vare til og med inntektsåret forut for det første året selskapet får inntekter fra produksjon av petroleum innenfor rettighetsområdet. Deretter kan rettigheten avskrives på vanlig måte etter skatteloven § 14–50 over den gjenværende perioden. Er eksempelvis den gjenværende perioden 25 år, medfører den lineære planen 4 % årlige avskrivninger.

5.3.4 Begrenset fradragsrett for tap på rettigheten

Når rettigheten realiseres er utgangspunktet etter de ordinære skattereglene at det skal foretas et gevinst- eller tapsoppgjør. Inngangsverdien som kommer til fradrag ved gevinst- eller tapsberegningen omfatter vederlag/signaturbonus og letekostnader som er aktivert på rettigheten, og som ikke har blitt avskrevet før realisasjonen.

Det foreslås å innskrenke adgangen til å fradragsføre tap på rettigheten, slik at tapsføring bare tillates i de tilfeller petroleumprosjektet har vært resultatløst. Det er som nevnt i de feilslåtte prosjektene tapsfradrag er viktig, fordi det bidrar til å redusere den potensielle nedsiden når selskapene konkurrerer om nye rettigheter.

Et prosjekt skal etter forslaget anses som resultatløst – med den følge at tap på rettigheten kan fradragsføres – dersom selskapet på realisasjonstidspunktet ikke har innvunnet inntekter fra produksjon av petroleum innenfor rettighetsområdet. Rettigheten vil da typisk realiseres ved at det

skjer tilbakelevering til vertsstaten, jf. punkt 3 ovenfor, eventuelt ved at selskapet ensidig gir avkall på rettigheten. Unntaksvis kan realisasjon med fradragsrett for tap skje ved at rettigheten overføres til et annet oljeselskap. Slik overføring er først og fremst aktuelt dersom erverver ønsker å fortsette letingen og/eller å kommersialisere mindre/marginale funn som allerede er gjort.

Dersom det realiseres tap på rettigheten etter at selskapet har hatt inntekter fra petroleumsproduksjon innenfor det aktuelle området, vil ikke tapet gi fradragsrett. I slike tilfeller anses ikke tapet realisert i et resultatløst prosjekt som definert ovenfor.

Gevinst på rettighet vil etter forslaget alltid være skattepliktig, uten hensyn til når og hvordan gevinsten realiseres.

5.3.5 Fradragsavskjæring ved nedstenging/fjerning

En mulig fremgangsmåte for å hindre at kostnader og tap ved nedstenging av og fjerning av installasjoner fra utenlandske felt skal kunne avregnes mot norsk landbasert inntekt, er å skyve fradragsføringen av disse kostnadene/tapene over til produksjonsfasen. Her kan man tenke seg en ordning der oljeselskapene plikter å foreta årlige skattemessige avsetninger for å møte de fremtidige forpliktelsene i nedstengingsfasen. Tilsvarende er det mulig å innføre pliktige avskrivninger av installasjonene mv. på feltet.

Vi antar imidlertid at det knytter seg praktiske utfordringer til en løsning som skissert ovenfor, herunder når det gjelder å estimere størrelsen av de fremtidige nedstengings- og fjerningskostnader som det skal avsettes til. Den sikre måten å verne norske skattefundamenter i forbindelse med nedstenging/fjerning, er fullstendig å avskjære retten til fradragsføring av tilknyttede kostnader og tap. Det er derfor denne løsningen som er lagt til grunn i vårt forslag.

Forslaget innebærer således at det ikke gis fradrag for kostnader til nedstenging/fjerning som påløper etter at produksjonen på feltet har opphørt. Tilsvarende gis det heller ikke fradrag for tap på installasjoner og andre driftsmidler som realiseres i nedstengingsfasen, dvs. etter at produksjonen på feltet har opphørt.

5.3.6 Lovforslag

Kostnader til leting etter petroleum er en type forsknings- og utviklingskostnader. Den foreslåtte aktiveringsplikten for slike kostnader kan derfor hjemles i et nytt annet ledd i skatteloven § 6–25 om kostnader til forskning og utvikling.

Vår dato
2012-08-22

Vår referanse

Deres dato
2012-06-15

Deres referanse
12/240 SL AKR/KR

12 av 13

Forslag til nytt annet ledd i skatteloven § 6–25:

“Kostnad til undersøkelse med sikte på utvinning av petroleum skal behandles som en del av kostprisen for rettigheten som gir skattyter rettslig adgang til å utøve petroleumsvirksomhet i det aktuelle området.”

Forbudet mot å avskrive rettigheter til petroleumsvirksomhet i utlandet forut for produksjonsstart, foreslås tatt inn i et nytt annet ledd i skatteloven § 14–50. Lovteknisk kan det gjøres ved en henvisning til skatteloven § 6–25 annet ledd.

Forslag til nytt annet ledd i skatteloven § 14–50:

“Rettighet som nevnt i skatteloven § 6–25 annet ledd og som gjelder virksomhet utenfor det geografiske virkeområdet som er angitt i petroleumsskatteloven § 1, avskrives fra og med det inntektsår skattyter innvinner inntekt fra petroleumproduksjon innenfor rettighetsområdet.”

Regelen om at tap på rettighet ikke kan fradragsføres med mindre prosjektet er å anse som resultatløst, utgjør et unntak fra symmetriprinsippet i skatteloven § 9–4 første ledd. Unntaksregelen kan derfor hjemles i denne bestemmelsen, som et nytt annet punktum.

Forslag til nytt annet punktum i skatteloven § 9–4 første ledd:

“Det gis likevel ikke fradrag for tap på rettighet som nevnt i skatteloven § 6–25 annet ledd og som gjelder virksomhet utenfor det geografiske virkeområdet som er angitt i petroleumsskatteloven § 1, når skattyter på realisasjonstidspunktet har innvunnet inntekt fra produksjon av petroleum innenfor rettighetsområdet.”

Skatteloven §§ 6–10 flg. omfatter blant annet regler som innskrenker fradragsretten i forhold til det som følger av de alminnelige reglene, jf. skatteloven § 6–1 første ledd. Den foreslåtte fradragsavskjæringen for kostnader og tap ved nedstenging av felt kan derfor hjemles i en ny § 6–26 i skatteloven. Dette innebærer også en systematisk nærhet til aktiveringsplikten som er foreslått inntatt i § 6–25 annet ledd, jf. ovenfor.

Vår dato
2012-08-22

Vår referanse

Deres dato
2012-06-15

Deres referanse
12/240 SL AKR/KR

13 av 13

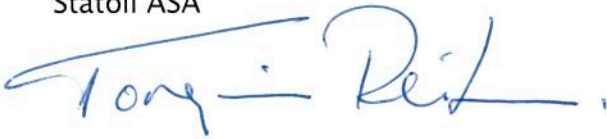
Forslag til ny skatteloven § 6–26:

«Kostnader til nedstenging og fjerning i utenlandske petroleumsprosjekter

Det gis ikke fradrag for kostnad til nedstenging av og fjerning av installasjoner fra petroleumsfelt som påløper etter at produksjonen på feltet har opphørt. Tilsvarende gis det heller ikke fradrag for tap som realiseres i forbindelse med nedstengingen og fjerningen. Denne bestemmelsen gjelder bare kostnader og tap i virksomhet utenfor det geografiske området som er angitt i petroleumsskatteloven § 1.»

I lovforslagene er det presisert at de ikke gjelder for virksomhet på den norske kontinentalsokkelen. Dette gjelder likevel ikke forslaget om aktiveringsplikt for letekostnader i skatteloven § 6–25, nytt annet ledd. Bakgrunnen er at bestemmelsen i petroleumsskatteforskriften § 3 om at letekostnader ikke kreves aktivert, uansett har forrang på norsk sokkel.

Med vennlig hilsen
Statoil ASA

Konserndirektør, økonomi og finans
Torgrim Reitan

Vedlegg: HM Treasury's høringsnotat «Foreign branch taxation: a discussion document» juli 2010

Kopi: Olje- og energidepartementet og Nærings- og handelsdepartementet